Beslissing

Klachtnummer: KC26-013

Klachtdatum: 18 april 2026

Klager: Klager

Onderwerp: Kamerprogramma

Verweerster: GZ psycholoog

Verloop van de behandeling van de klacht
De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die de gemachtigde namens de klager op 18 april 2026 heeft ingediend. De klacht gaat over de oplegging van een kamerprogramma in november 2025. Klager heeft tevens verzocht om een passende tegemoetkoming wegens het door hem geleden nadeel.

Verweerster heeft op 12 mei 2026 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend.

Op 19 mei 2026 heeft de klachtencommissie een hoorzitting via Microsoft Teams gehouden. Daarbij waren klager, gemachtigde en verweerster aanwezig.

De klachtencommissie die de klachten behandelt bestaat uit de volgende personen:
- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- mevrouw prof. D. Cath, psychiater;
- de heer G. Terpstra, zelfstandig lid.

Daarnaast was de heer R. Fokke, zelfstandig lid van de klachtencommissie, aanwezig als toehoorder. Voor de verslaglegging was aanwezig de heer mr. E. Krol, waarnemend secretaris.

Klager heeft toestemming gegeven om het behandeldossier in te zien. De voorzitter heeft het behandeldossier ingezien en zijn bevindingen met de overige leden gedeeld, voorafgaand aan de hoorzitting.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid
Klager was tijdens de periode waarop de klacht betrekking heeft bij de zorgaanbieder opgenomen op basis van TBS met voorwaarden. Hoofdstuk 9 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg dat gaat over de plaatsing van personen met een strafrechtelijke titel in een zorgaccommodatie is in dit geval van toepassing.

De klacht heeft betrekking op de oplegging van een kamerprogramma. De klachtencommissie kan deze klacht beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (Klachtenreglement).

Toelichting van klager
Klager en zijn gemachtigde hebben tijdens de zitting het volgende aangegeven.

Klager heeft bevestigd dat zijn klacht gaat over het kamerprogramma in november 2025. In het begin (ongeveer anderhalf week) mocht hij tweemaal per dag een kwartier eruit. Hij had een avond stevige kritiek geuit. Zijn regiebehandelaar was niet altijd eerlijk richting hem en had hem voorgelogen. Daarvoor heeft zijn behandelaar ook excuses gemaakt. Deze kritiek werd bestraft met twee weken kamerprogramma. Aan het eind van de twee weken mocht hij wat langer eruit. De deur was niet open. Hij mocht wel snel douchen. Contact met andere patiënten was ook niet toegestaan. Wel mocht hij twee keer per week naar de winkel op het terrein. Het bezoek van zijn moeder is ook toegelaten. Omdat hij TBS met voorwaarden heeft, heeft hij het kamerprogramma ondergaan.

Als hij uit zijn kamer was gegaan, dan had hij een groot probleem gehad. Hij heeft dit niet gedaan en is op zijn kamer gebleven. Hij heeft een rooster gekregen. Hij mocht niet eruit. Hij had wel zijn pasje en kon daarmee naar bijvoorbeeld de keuken gaan. Als hij eruit was gegaan, dan ging hij ervanuit dat de pieper zou afgaan.

Hij heeft de klacht pas in april 2026 ingediend, omdat hij bang was voor de consequenties. Nu hij weg is bij de zorgaanbieder, durfde hij pas de klacht in te dienen. Hij bestrijdt dat hij op 10 november 2025 is gewezen op het klachtrecht en de inschakeling van een pvp. Hij is onder druk gezet en heeft aangegeven dat hij het ervoer als straf.

De aanzegging gebeurde tijdens een gesprek. Het was een gespannen sfeer. Zijn regiebehandelaar was zichtbaar boos. Klager had hem crimineel genoemd. Het was geen rustig gesprek. Hij heeft nooit tekst en uitleg gekregen over de reden voor het kamerprogramma. Hij dacht dat het ging om zijn alcoholgebruik. In het verweerschrift las hij dat het erom ging dat hij niet voldoende in de samenwerking was.

Niemand heeft hem gezien in de periode van het kamerprogramma. De regiebehandelaar heeft het vertrouwen van klager enorm beschadigd en hem meermaals voorgelogen. Zijn regiebehandelaar ging in die periode ook weg; dit had hij aangekondigd. Het klopt niet dat hij medicatie heeft geweigerd. Dat kan ook niet bij TBS met voorwaarden. Hij heeft altijd medicatie ingenomen. Hij kreeg 10 à 12,5 mg olanzapine; dat wordt nu afgebouwd. Hij gebruikt ook medicatie, omdat hij verslavingsgevoelig is. Hij kan niet weigeren, omdat hij anders naar de gevangenis wordt gestuurd. Hij voelde dat hij moe werd van de medicatie. Hij bestrijdt dat hij achterdochtig was.

Na twee weken is hij overgeplaatst naar een andere afdeling. Daar is het kamerprogramma eraf gehaald. Hij was tevreden op die afdeling.

De regiebehandelaar heeft als toelichting op het kamerprogramma aangegeven dat hij alcohol had gedronken en dat hij dan een gevaar vormt. Klager stelt zelf dat het komt omdat hij kritiek had geuit. Hij vond dat er een angstcultuur heerste en dat de afdeling een giftige plek was. Hij had zijn regiebehandelaar ook een crimineel genoemd.

Hij heeft meerdere terugvallen gehad in zijn alcoholgebruik. Daarop volgde geen kamerprogramma.

Gemachtigde merkt aanvullend op dat de rapportage niet aan hem is toegezonden. Dit is een schending van artikel 6 van het EVRM. Hij en klager beschikken niet over alle stukken. Als het had gekund, dan had hij de klachtencommissie gewraakt.

Bij het kamerprogramma gaat het om het materiële gevolg. Als klager de kamer had verlaten, dan was het vermoeden van klager dat er alarm zou worden geslagen. Materieel gaat het erom dat klager de kamer niet mocht verlaten. Klager heeft angst voor de kliniek en verkeerde onder invloed van de verkeerde medicatie. Daarom heeft hij pas in april een klacht ingediend.

Gemachtigde heeft geen schriftelijke aanzegging gezien. Er is geen kenbare motivering en klager is niet gewezen op zijn klachtmogelijkheden. Voor de klachtencommissie is niet toetsbaar wat de reden is om het kamerprogramma op te leggen. Klager heeft ongeveer tien dagen opgesloten geweest op zijn kamer, behoudens enkele beperkte uitzonderingen. Het concrete gevaar ontbrak. Klager zit in een gecontroleerde omgeving. Er is geen enkele reden om hem vanwege alcoholgebruik op zijn kamer te houden. Het kamerprogramma dient geen zorginhoudelijk doel, maar heeft een bestraffend karakter.

Gemachtigde merkt op dat het gaat om twee onderdelen. Het kamerprogramma had niet opgelegd mogen worden. Ook de invulling is niet redelijk en billijk geweest. Ook al was sprake geweest van achterdocht, dan kan dat nooit leiden tot een kamerprogramma van tien dagen. Voor beide onderdelen dient klager financieel gecompenseerd te worden.

Toelichting van verweerster
Verweerster heeft op de zitting het volgende aangegeven.

Het kamerprogramma heeft van 10 november tot en met 20 november 2025 geduurd. Op die laatste datum is klager overgeplaatst naar een andere afdeling. Hij mocht gedurende die periode steeds vaker uit zijn kamer komen. Er is een situatie geweest, waarin klager van zijn kamer kwam en vervolgens gevraagd is terug te keren en dat heeft gedaan. Klager stemde in met het kamerprogramma. Dit blijkt uit de behandelrapportages.

Verweerster baseert zich op hetgeen in het behandeldossier is geschreven. Zij weet niet hoe het gesprek is verlopen, omdat zij daarbij niet aanwezig was. Zij kent klager als iemand die het ene moment het eens is met zaken, maar het andere moment niet meer. Zij weet niet waarom hij mondeling gewezen is op klachtmogelijkheden of inschakeling van de pvp. Het is goed om dat doen, omdat iemand zich kan bedenken, ook al was hij aanvankelijk akkoord.

Verweerster weet dat de behandelrelatie met de regiebehandelaar ingewikkeld was. Zij kent klager als iemand die gemotiveerd was om zijn behandeling te volgen. Zij kent klager sinds januari 2026 en probeerde met hem tot overeenstemming te komen. Er is geen sprake geweest van een schriftelijke aanzegging. Wel zijn afspraken gemaakt met klager over de inzet van het kamerprogramma en over welke afspraken in dat kader golden. In het geval van klager is eerder een kamerprogramma ingezet, omdat rust en afstand hem hielpen.

Zij is onbekend of er algemeen beleid is om voortdurend te toetsen of er verzet is of gaandeweg ontstaat tegen het opleggen van een kamerprogramma. Zij zou dergelijke situaties bespreken met collega's: hoe evalueren we dit?

Verweerster meent op basis van het dossier en wat collega's daarover vertellen dat het kamerprogramma vrijwillig was. Zij heeft ook begrip voor de achtergrond en afwegingen van klager om nu pas een klacht in te dienen. De vrijwilligheid kan afgeleid worden uit het bevestigend antwoorden van klager. Klager heeft akkoord gegeven op het voorgestelde beleid.

Gemachtigde merkt over de toelichting van verweerster op dat wat klager zegt niet wordt weersproken. Klager is juist teruggestuurd, nadat hij zich begaf buiten zijn kamer. Klager was continu niet akkoord met het kamerprogramma. Uit niets blijkt dat klager instemde met het kamerprogramma.

Verweerster stelt nadrukkelijk dat het kamerprogramma niet ingezet is als straf, maar als maatregel om ervoor te zorgen dat het beter zou gaan met klager. Klager stelt in reactie hierop dat hij duidelijk heeft aangegeven dat hij het kamerprogramma als straf ervoer.

Beoordeling van de klacht
Op basis van het klachtdossier, de inzage in het behandeldossier en wat op de zitting is besproken, overweegt de klachtencommissie als volgt.

Voorafgaand merkt de klachtencommissie het volgende op naar aanleiding van de opmerking van gemachtigde dat hij en klager niet over alle stukken beschikten op het moment van de hoorzitting. Gemachtigde heeft niet verzocht om toezending van de rapportage of het dossier. Bovendien had hij via klager, zijn cliënt, kunnen verzoeken om inzage van het dossier. De klachtencommissie meent niet dat het recht op een eerlijk proces, zoals geborgd in artikel 6 van het EVRM, is geschonden.

Een kamerprogramma kan afhankelijk van de precieze uitvoering worden aangemerkt als een beperking van de bewegingsvrijheid of als een insluiting (waarvan in casu sprake is, laat de klachtencommissie in het midden). Bij personen met een strafrechtelijke titel kan een kamerprogramma als beperking van de bewegingsvrijheid worden opgelegd op basis van artikel 9:9, tweede lid van de Wvggz. Artikel 8:9 van de Wvggz is van toepassing bij het opleggen van deze beperking. Tot insluiting kan worden besloten als middel of maatregel ter afwending van een noodsituatie, op basis van artikel 9:8 van de Wvggz. Voor deze tijdelijke, verplichte zorg gelden de voorschriften van artikel 8:13 van de Wvggz.

De Wvggz verplicht de zorgverantwoordelijke om als sprake is van verplichte zorg bepaalde vereisten in acht te nemen. Zo moet bijvoorbeeld een schriftelijke, gemotiveerde beslissing worden genomen, waarin kennis wordt gegeven van de klachtwaardigheid van de beslissing (zie artikel 8:9, tweede en derde lid en artikel 8:13, eerste en derde lid Wvggz). Van verplichte zorg is sprake, als een patiënt zich tegen de zorgverlening verzet (zie artikel 3:1 jo. artikel 1:4, derde lid van de Wvggz).

De klachtencommissie stelt vast dat de klacht gaat over het kamerprogramma dat van start ging op 10 november 2026 en eindigde op 20 november 2026. Aan de oplegging van het kamerprogramma ligt geen schriftelijke aanzegging, als bedoeld in artikel 8:9 of 8:13 Wvggz, ten grondslag. De zorgverantwoordelijke zag hiervoor geen aanleiding, omdat klager kon instemmen met het kamerprogramma. Uit zijn klacht volgt dat klager het hiermee niet eens is en van oordeel is dat wel degelijk sprake is geweest van verplichte zorg.

De klachtencommissie overweegt dat klager en zorgverantwoordelijke op 10 november 2025 hebben gesproken over het (voorgenomen) kamerprogramma. In de zorgrapportage is het volgende opgenomen: 'Op voorstel van ondergetekende ("zullen we het zo doen?") antwoordt betrokkene bevestigend, hetgeen wordt geïnterpreteerd als akkoord.' Hieruit leidt de klachtencommissie af dat

klager op 10 november 2025 instemde met het voorgenomen kamerprogramma. Klager bestrijdt thans deze weergave, maar de klachtencommissie heeft geen aanleiding om deze verslaglegging voor onwaar te houden.

Zij overweegt verder dat op enig later moment gedurende de uitvoering van het kamerprogramma een betrokkene blijk kan geven van verzet. Als dit aan de hand is, bestaat aanleiding om alsnog de verplichte zorg schriftelijk aan te zeggen. Verzet kan worden geuit met woorden, gebaren en/of door gedragsverandering, waaruit blijkt dat een betrokkene bezwaar heeft tegen de situatie waarin hij terecht is gekomen, zie bijvoorbeeld de uitspraken van rechtbanken van 25 augustus 2020 (ECLI:NL:RBROT:2020:3994, ECLI:NL:RBDHA:2020:3908 of ECLI:NL:RBROT:2020:7418). Daarbij kunnen enige eisen van consistentie en persistentie aan verzet worden gesteld ('reëel' verzet), zie de memorie van toelichting bij de Wvggz. Een zorgverantwoordelijke moet zich er bewust van zijn dat ook gaandeweg de uitvoering van (vrijwillige) zorg verzet kan ontstaan.

De klachtencommissie leidt uit de zorgrapportages af dat klager weliswaar op sommige momenten ontevreden/negatief is over zijn kamerprogramma en hierover vragen heeft. Deze uitingen zijn naar het oordeel van de klachtencommissie terecht niet aangemerkt als reëel verzet. Dat klager het kamerprogramma ervaart als straf, staat niet gelijk aan het vertonen van verzet. Er bestond dus ook na 10 november 2025 geen aanleiding om een artikel 8:9 of 8:13-beslissing te nemen of op schrift te stellen. De klachtencommissie betrekt hierbij dat klager – ondanks dat dit niet wettelijk vereist is – bij de start van het kamerprogramma gewezen is op de mogelijkheden om een klacht in te dienen of een pvp in te schakelen. Kennelijk heeft klager hiertoe, wat daarvan de reden ook is, geen aanleiding gezien in de periode waarin het kamerprogramma gold. Verder is relevant dat klager op 17 november 2025 verzocht heeft in een gesprek met zijn regiebehandelaar om zijn kamerprogramma te verruimen. Zijn regiebehandelaar stemde in met dit verzoek, met andere woorden: er konden afspraken worden gemaakt over de verdere uitvoering van het kamerprogramma, waarna klager zich (opnieuw) leek te berusten in zijn situatie. Dit blijkt ook uit klagers verklaring ter zitting dat hij het kamerprogramma heeft ondergaan vanwege zijn strafrechtelijke titel.

Gelet op het voorgaande concludeert de klachtencommissie dat het kamerprogramma geen vorm van verplichte zorg was en dat de klacht hierover **ongegrond** is.

Vanwege de conclusie dat geen sprake was van verplichte zorg, maar van vrijwillige zorg, bestaat geen aanleiding om te beoordelen of de duur van de 'vrije momenten' gedurende het kamerprogramma proportioneel was. Ook dit aspect valt binnen de kaders van vrijwillige zorgverlening.

Beslissing
De klachtencommissie verklaart de klacht over het kamerprogramma **ongegrond**.

Klager heeft verzocht om een vergoeding van de geleden schade. Omdat de klacht ongegrond wordt verklaard, bestaat hiervoor geen aanleiding en wijst de klachtencommissie dit verzoek af.

Klager, zijn vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over Wvggz-klachten. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvggz).

De beslissing is genomen op 19 mei 2026 door de heer mr. H. Dontje (voorzitter), mevrouw prof. D. Cath en de heer G. Terpstra (leden), in aanwezigheid van de heer mr. E. Krol (waarnemend secretaris).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

……..
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 29 mei 2026 verstuurd aan klager, zijn gemachtigde, verweerster, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.